

Nyhedsbrev

Frivilliggruppen ved Museum Silkeborg Hovedgården

Nyhedsbrev nr 30

Januar 2018

Slotsholmen til venstre som adskilles fra borggårdsområdet af voldgraven. Langsø i baggrunden
Foto: Jørn Froberg

Koordinator møder

Koordinatormøde d. 22 aug 2017

Referent: Thomas Joschika

1. Nyt fra museet/Ole Nielsen

Ole meldte afbud da han var i KBH

2. Koordinatorerne fortæller om de enkelte gruppers arbejde siden sidst.

2.01) Formidlings gruppen/Ingelise Nielsen

Ingelise var som sædvanlig vel forberedt og havde det hele på skrift.

Søndag 24.9.17 kl. 14:00 har vi arrangeret historisk vandring til Gødvals forhistorie.

P.g.a. rivende byudvikling er der mange udgravninger i det nye villakvarter.

Mødestedet er P pladsen ved gymnasiet.

Søndag 08.10.17. har vi arrangeret historisk vandretur rundt langs torvet i Silkeborg,

hvor der er sket mange ændringer. Mødested ved Matas.

Kaffeselskaber i arbejderboligen:

I museets efterårsprogram har vi arrangeret 4 offentlige kaffeselskaber, der var fuldt hus søndag 16. 6. Nu på søndag 27. august er der udsolgt og så er der selskab igen 10. september og 1. oktober, hvor man for 50 kr. per person kan få en virkelig god oplevelse for sig selv og evt. gæster i autentiske rammer i arbejderboligen fra 1770, hvori der er indrettet en lejlighed fra 1910. Vi dækker borde som dengang, og serverer kage (2 slags kage og 1 slags småkage) også som dengang. Desuden får man historien om Silkeborg og Papirfabrikkens arbejdere. Men vigtigst af alt, så får man mulighed for selv at mindes bedsteforældre og oldeforældre samt fortælle os alle derom.

Det er virkelig meget at få for 50 kr.
I sommerens løb er der solgt 3 ekstra kaffeselskaber

1 til et bestyrelsesmøde

1 til et fødselsdagsselskab

1 til en demenscafe

Til sidst nævnte skal vi synge i stedet for "historien"

Det hyggelige samvær i de gamle rammer og det gammeldags kaffebord bliver hovedsagen til de demente.

Vi har virkelig god omtale / reklame efter de afholdte selskaber.

Det er blevet populært at købe et helt kaffeselskab og have det hele for sig selv.

50 kr. per person min. 400 kr.

Som noget nyt er vi at planlægge 4 juleselskaber i november / december med juleforberedelsen og oplæsning som omdrejningspunkt.

Vi har også planlagt årets frivillige udflugt for de 3 museer som er torsdag 28. september til Den Gamle By i Aarhus.

Vi er ved at lægge sidste hånd på turen og indbydelsen / program sendes ud i forbindelsen med næste weekend.

Seneste nyt:

Vi har grov-planlagt 4 historiske vandreture til år 2018, 2 forår og 2 efterår.

Datoer for kaffeselskaber i 2018 er ikke fastlagt endnu.

Ingelise er blevet Guide i FACE udstillingen, oplært i sommeren. Der er 4 omvisninger i ordrebogen pt.

Ingelise er blevet Guide i TOLLUNDMAN-DENS VERDEN netop oplært sammen med Erik Vinther Andersen. Endnu ingen omvisning i ordrebogen.

2.02) IT gruppen / Verner Rønnow

Efterårsprogrammet er lagt i IT systemet

2.03) Jul-til-Jul gruppen / Lissa

Meldt afbud til mødet

2.04) Infogruppen / Jørn Froberg

Meldt afbud til mødet

2.05) Gartner gruppen / Karen Buhl.

Meldt afbud til mødet

2.06) Miniguide gruppen / Thomas

Det lykkedes at bemande 99 af 102 vagter.

Tak til alle der tog en vagt og Jannie for hendes indsats.

2.07) Praktisk gruppe / Holger Rudbæk

Meldt afbud til mødet

2.08) Udgravnings / Detektor gruppen / Jørn Froberg

Meldt afbud til mødet

2.09) Foto Gruppen / Erik Vinther Andersen.

Meldt afbud til mødet

2.10) Distributions-gruppen / Ole Skjærbæk

Reklamemateriale og efterårsprogrammet er udleveret til Hoteller, Campingpladser o.s.v.

3. Eventuelt

På grund af de mange afmeldinger til koordinatormødet indkaldes til et nyt møde efter jeg har koordineret det med Ole.

For at planlægge kommende aktiviteter er det vigtigt at kende museets aktiviteter.

Ole Skjærbæk informerede om en aktivitet fra Nationalmuset.

<http://natmus.dk/dagbog> "Del din dag"

Skriv dagbog 6. september 2017 og bliv del af Danmarkshistorien

"Din nutid – fremtidens historie"

Vær med til at give kommende generationer mulighed for at vide, hvordan vi i 2017 lever, arbejder og tænker på en ganske almindelig dag. Hver enkelt fortælling vil bidrage til at tegne billedet af hverdagen i Danmark 2017, sådan som vi selv oplever den. Alle er velkomne til at skrive om deres dag.

I 1992 opfordrede Nationalmuseet og Danmarks Radio danskerne til at skrive dagbog.

Mange mennesker bidrog med deres beretninger, og over 51.000 dagbøger kom ind. Der er nu gået 25 år, og Nationalmuseet vil gerne gentage opfordringen. Hvordan har hverdagslivet ændret sig de seneste 25 år? Hvordan ser Danmark ud i dag? Og hvordan oplever vi forandringerne?

Du kan sende din dagbog til Nationalmuseet via denne side fra den 6. september 2017. Du kan sende din dagbog indtil den 29. september 2017.

Koordinator møde den 28. nov 2017

Referent: Thomas Joschika

1. Nyt fra museet/Ole Nielsen

Der blev ikke pyntet 4 juletræer i år på museet. I stedet er der lavt udstillingen

"Hjul på Hovedgården" samt jule kaffeselskaber i arbejderboligen.

Mette har pyntet til jul og gjort skolestuen klar til fortællinger for børn.

Museumsprogram for 2018 bliver trykt før jul og forventes udleveret og omdelt primo januar.

Årsskriftet bliver klar til udlevering til møde den 26. 02. 2018.

Flytningen af magasinet er godt i gang.

Der arbejdes på Grathe Hede.

Kaj og Thomas arbejder på stenalder og bronzealder udstilling, som får permanent hjemme i skolestuen.

På papirmuseet arbejdes der stadig på at reparere "Hollænderen".

Hugin og Munin klubben udgår, da interessen ikke er særlig stor længere.

Den 6. maj 2018 åbner den nye udstilling.

"af ler er det kommet"

2. Koordinatorerne fortæller om de enkelte gruppers arbejde siden sidst.

2.01) Formidlings gruppen/Ingelise Nielsen

Kaffeselskaber i arbejderboligen

De programsatte selskaber er afviklet, og har haft nogle solgte "hele selskaber"

17.11.17 holdtes med stor succes et meget hyggeligt prøve-julekaffeselskab for mennesker med forskellige sygdomme.

24.11.17 afvikledes et kaffeselskab med 10 personer til en kunde.

Arrangementet fik stor ros.

1. - 08. - 15. 12 afholdes der julekaffeselskaber. Der forhandles om 1 til 2 selskaber mere.

28.09.17 frivilligudflugt til "den gamle by" i Århus med 50 deltagere.

Der gik lidt kludder i aftalen med bussen, og deltagerne blev kørt i to i stedet for en bus. Der var rigtig meget at se på, og deltagerne gik hver for sig rundt i tørt, men blæsende vejr.

Der serveredes stegt flæsk og persillesovs i et gammelt hus tilhørende Simonsens Have. 08.10.17 afholdtes en torve-rundtur for ca. 50 mennesker, god respons og mange gode kommentarer.

Forårsprogram: Formidlingsgruppen har lavet 9 oplæg til det nye program.

Guide: Ingelise har haft 6 omvisning i Face udstillingen og 1 hos Tollundmanden, alle omvisninger gik godt.

2.02) IT gruppen / Verner Rønnow
Intet nyt

2.03) Jul-til-Jul gruppen / Lissa
Meldt afbud til mødet

2.04) Infogruppen / Jørn Froberg
Meldt afbud til mødet.

Jørn blev bedt om at svare, hvornår der udsendes det næste nyhedsbrev?

2.05) Gartner gruppen / Karen Buhl.
Meldt afbud til mødet.

Der blev sendt en mail, uden positiv respons, til de frivillige for at finde nye medlemmer til gruppen. Der blev besluttet at definere opgaverne til gartnergruppen, og at der forsøger en gang til.

2.06) Miniguide gruppen / Thomas
Intet nyt

2.07) Praktisk gruppe / Holger Rudbæk
Meldt afbud til mødet.

Det er en udfordring at reparere "Hollænderen"

Medlemmerne hjalp med at tage "Face" udstillingen ned.

De hvide bænke trænger til en kærlig hånd.
Hvem tager sig af dette?

2.08) Udgravnings / Detektor gruppen / Jørn Froberg
Meldt afbud til mødet.

2.09) Foto Gruppen / Freddy Lillebo.
Meldt afbud til mødet.

Freddy har afløst Erik Vinther Andersen som koordinator.

2.10) Distributions-gruppen / Ole Skjærbæk
Meldt afbud til mødet.

2. Eventuelt

Det blev diskuteret, hvordan den mildest talt ringe interesse for koordinatorernes deltagelse i møderne kan forbedres.

Når museet udarbejder nye planer / arbejdsopgaver vil Ole tænke over, hvordan de frivillige kan bidrage positivt.

Når der meldes afbud, bedes koordinatoren at send sine noter til TJ.

Næste Møde er planlagt den 6. marts 2018.

Jeg beder om tidlig tilbagemelding, hvis datoen ikke passer.

Jeg ønsker alle en Glædelig Jul og et Godt Nyt År

Historiske ture

Historisk vardretur i Gødvadområdet

Den 24. september havde Formidlingsgruppen arrangeret historisk vandretur til Gødvadområdet.

Foto: Freddy Lillebo

Her er der i de senere år sket en omfattende byudvikling, som har betydet, at museet har skullet undersøge området for spor fra vore forfædre.

Der er gjort fund fra jernalder, vikingetid og middelalder.

Foto: Freddy Lillebo

Museumsinspektør Peter Mohr Christensen, som har haft ansvaret for undersøgelserne, fortalte herom.

Historisk vandretur Torvet, Silkeborg

Søndag den 8. oktober 2017 havde Formidlingsgruppen arrangeret tur til Torvet og deromkring.

Foto: Erik Vinther Andersen

Der blev fortalt om bygningerne på Torvet før og nu. Før gågaderne blev etableret var Torvet et trafikeret knudepunkt for bytrafikken og før Ringvejen blev bygget en del af hovedvej 15.

Foto: Erik Vinther Andersen

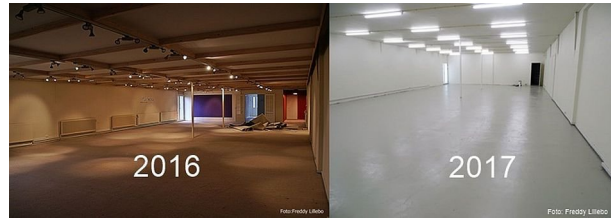
Museets nye magasin mm

Siden 3. marts 2016 har Freddy Lillebo løbende arbejdet og taget fotos på HGV (det nye magasin på Højgårdsvej, Thorning), og det er blevet til en del forskellige opgaver.

Det har været genstande, der skulle udskilles fra BEM (Blicheregnens) og nudstrup, genstande der skal registreres.

Det har været hylder, der skulle gøres klar, gulve som skulle renses, opvaske der skulle klares og mange små ting, der nu kommer på en stor "byggeplads". Når det hele er kommet på plads en gang i 2018, kommer der en masse registreringsarbejde, så der er arbejde nok til langt tid frem.

I Fotogruppens regi har Freddy foto-dokumenteret udstillinger, fotograferet personalet til hjemmesiden, modtagelsen af en berømt storetå, juleklip, jernudvinding, kaffeselskab, udflugt og historiske vandreture. Lokalhistorisk arkiv i Thorning har også haft brug for hjælp. Herunder Freddy fotos fra "julefugleklip" i Thorning 2016.

Museets gamle magasin under Hovedgården

Museet får nu et nyt magasin i Thorning til afløsning af de hidtidige magasiner. Et af disse magasinerne har været i kælderen under Hovedgården. For at vise, at dette magasin trænger til at blive af-

løst, har jeg taget et par billeder. Bemærk i øvrigt kældervæggen af munkesten, som formentlig stammer fra Silkeborg slot, som omtalt i den følgende artikel.

Jørn Froberg

Silkeborgs slot

De fleste silkeborgensere ved hvor Slotsholmen ligger, og mange har også været der, og har set jordvolde og beplantning, der markerer, hvor der engang lå et slot. Indtil sommeren 2017 var det nok kun nogle få, der havde mere præcise forestillinger om slottets udseende i de naturlige omgivelser. men efter der blev opstillet en kulisse af stålstilladser og printet lærred, ændrede det sig, og pludseligt kunne vi alle være med.

Slottets præcise udseende er ukendt, så kulissen har ikke været en nøjagtig kopi af slottet, men ud fra fundamenter, beskrivelser, regnskaber, synsrapporter og kendskab til tidens byggestil er det et kvalificeret gæt på udseendet. Slotskulissen skabte stor begejstring, for det var en utrolig flot visualisering af bygningen i nogle meget smukke omgivelser. Begej-

stringen har været så stor, at en gruppe af borgere vil arbejde på, at "slottet" opføres i de rigtige byggematerialer oven på det oprindelige fundament.

Foto: Jørn Froberg

Der er i offentligheden delte meninger om en rekonstruktion, men inden det kommer til en eventuel realisering, skal bl a Kulturstyrelsen overbevises om, at det er en god idé.

Foto: Jørn Froberg

Kulissen forestiller det seneste slot, der har ligget på Slotsholmen, men der har i tidens løb været flere borganlæg på stedet.

Slotsholmen, som vi kender den i dag, er en lille ø, men har tidligere været en del af et fladt, sumpet næs, der gik ud i Langsø, hvor Remstrup å (Gudenåen) løber ud i søen.

På dette fugtige næs blev den første "borg" opført på en lille holm på ca 13 m i diameter. Holmen var omkranset af et palisadeværk af træpæle, og "borgen" bestod i et lille tårn af egetømmer på ca 30 m².

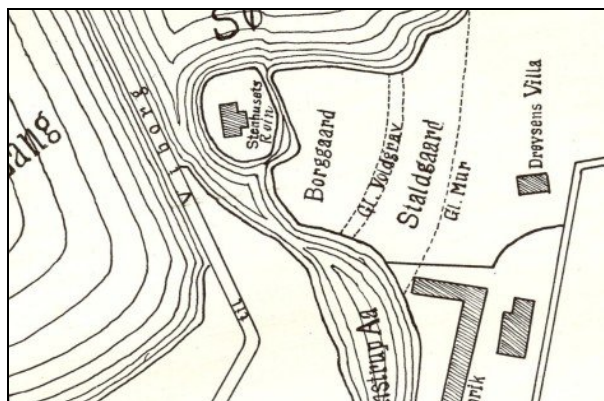
Markering af borgene på næsset og Slotsholmen.

Figur I viser grundridset af den ældste "Silkeborg", grundlagt i 1385.

Figur II det lille stenhuse fra 1400-årene.

Figur III det store stenhuse på Slotsholmen.

(tegninger fra Knud Bjerrings artikel, se kilder)

Rids af området tegnet af Edv Egeberg i 1880.

Topografisk kort over området 1876

Datering ved hjælp af årringe (den-drokronologi) har vist, at det anvendte tømmer i borganlægget er fældet 1385-1389.

"Borgen" har sandsynligvis ikke været beboet permanent, men har skullet bruges som tilflugtssted. Gården med den daglige beboelsen har ligget i nærheden.

I de første år i 1400-tallet er blevet bygget et lille stenhuse med grundareal på 15 x 7,5 m syd for træbygningen. Næsset med borg og lille stenhuse har været adskilt fra det faste land ved en voldgrav, ca 6 m bred og 1 meters dyb.

I begyndelsen af 1500-tallet blev "Det store Stenhuse" med et grundareal på 30 x 15 m bygget. Det blev opført ude på spidsen af næsset, og blev adskilt fra det øvrige borganlæg med en voldgrav.

Den nye bygning var reserveret til kongen, når han besøgte "Silkeborg", og fik betegnelsen "Kongens Hus".

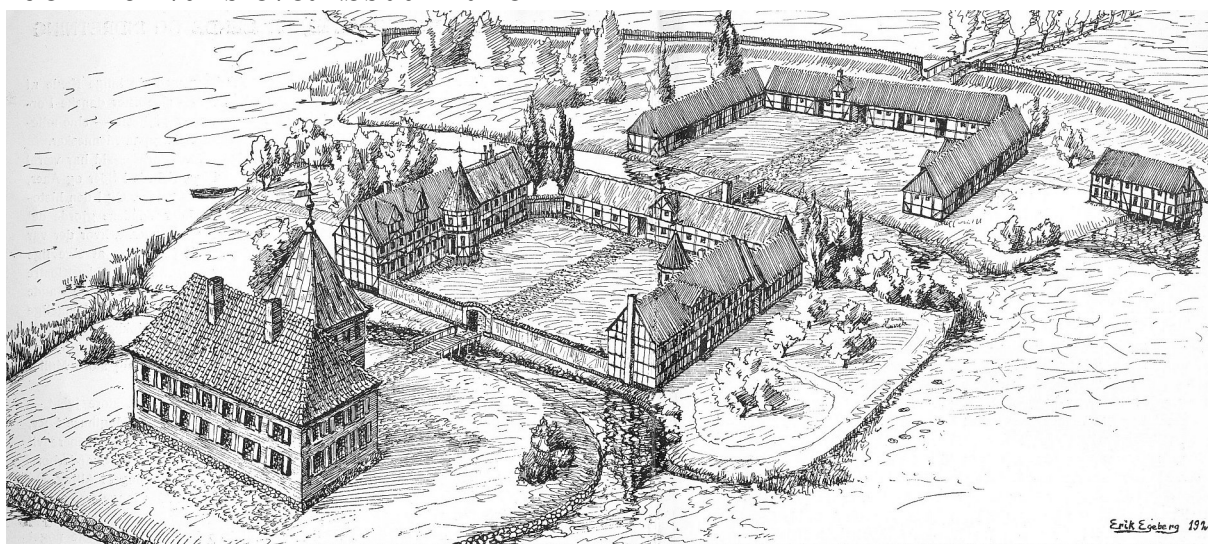
Borganlægget forfaldt efterhånden, bl a på grund af svenske soldaters hærgen, og sidste rest af "Det store Stenhus" blev revet ned i 1726.

Borggårdens bygningen forfaldt også, og efter de i 1767 var blevet købt af ritme-

ster H N Hoff, blev de revet ned, og materialer herfra blev brug ved opførelse af "Silkeborg Hovedgård".

Kilde til artiklen er Knud Bjerring Jensen's beretning om Silkeborg Slot, der kan læses på museets hjemmeside, og beskrivelse af museal udgravning, journal nr.: 6/2005 (Fund og Fortidsminder).

Jørn Froberg

Frivilligmiddag den 28. november 2017

Kære frivillige ved Museum Silkeborg

Du har i årets løb været frivillig ved Museum Silkeborg, og har på den måde været med til at hjælpe os med driften på en eller flere af museets afdelinger. Den hjælp vi får, når du som frivillig støtter op om museet er af stor betydning for, at vi som museum kan drives og fremstå som et godt og attraktivt tilbud for vore brugere. Samtidig er du en af museets "svorne mænd eller kvinder", som er med til at fremme museets sag i kommunen, i offentligheden, overfor venner og naboer, ja - overfor dem du har daglig kontakt til.

Vi har tradition for at takke for - og fejre - det store frivillige engagement, og det vil vi også gøre i år. Derfor vil vi gerne invitere til en aften på museet med lidt godt at spise og drikke. En aften hvor vi kan få lov at pusle lidt om dig og hvor vi kan tilbringe et par hyggelige timer sammen.

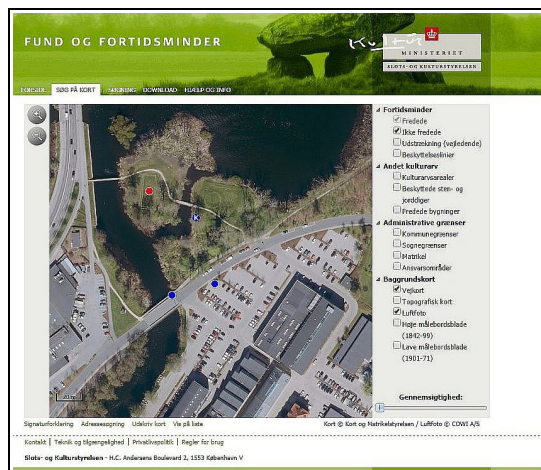
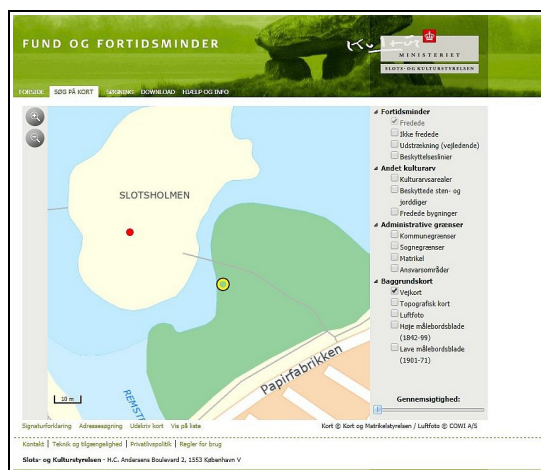
Fotos: Erik Vinther Andersen

"Forbrugeroplysning"

Det er muligvis ikke alle bladets læsere, der ved, at Kulturstyrelsen har en hjemmeside "Fund og Fortidsminder" med rigtig mange oplysninger for historisk interesserede. Herunder eksempel

vedrørende Slotsholmen. Når man på hjemmesiden klikker på de markerede fund kommer en boks med de tilhørende registreringer.

Jørn Froberg

Interview med kustoden Susanne Melby

Interviewer Grete Juhler.

At komme på Museum Silkeborg er AL-TID et besøg værd.

Foto: Jørn Froberg

Den gode oplevelse begynder allerede, når man kommer ind i receptionen, hvor gæsterne og vi frivillige bliver budt velkommen af vores to oplagte, dygtige og sympatiske kustoder, Erny Stausbøll og

Susanne Melby. De startede samtidig i februar 2015 med 2 dages mellemrum. I dette interview skal det handle om Susanne Melby.

Susanne giver med det samme udtryk for, at hun er meget glad for at være tilknyttet museet, og er meget glad for sit arbejde, som hun deler med Erny. De har jo fælles arbejdsområde og samme opgaver, og de skal få det til at fungere, selvom de aldrig arbejder sammen. Når den ene går, kommer den anden og omvendt, men heldigvis lyser det ud af dem begge, at de er gode kollegaer, der får tingene til at fungere.

Det ligger ikke lige til højrebenet, at Susanne skulle være kustode på Museum Silkeborg, for hun er uddannet ingeniør. Men efter i en lang årrække at have gået hjemme og fået hjemmet og familien, der

talte mand og 4 dejlige børn til at fungere, skulle der ske noget. Og da hun ikke har arbejdet indenfor sit fagområde, søgte hun bredere. En dag så hun, at museet søgte 2 kustoder. Hun søgte og fik det ene.

Susanne siger, at jobbet er specielt på den måde, at det jo hovedsagligt er sæsonarbejde forstået på den måde, at museet jo har åbent hver dag i højsæsonen og kun i weekenderne i lavsæsonen, men heldigvis passer det fint ind i Susannes liv. Imidlertid er det ikke kun Hovedgården, der har glæde af Susannes mange kvaliteter. Hun er også kustode på Blicheregnens museum, for at få alle tidsplaner til at gå op i en højere enhed.

Når jeg kommer på museet er Susanne og Erny, de første jeg møder. De er som

regel i gang med at byde gæster velkommen og vise dem tilrette. De jonglerer begge fantastisk imellem dansk, engelsk og tysk, selvom det engelske sprog er langt at foretrække.

Det er virkelig imponerende, at se det levende engagement, de viser overfor alle vores gæster. Det hele serveret med smil og små gode bemærkninger, så vores gæster allerede fra starten føler sig godt tilpas. Hvis de er ledige får jeg altid en hyggelig snak med dem – altid med en positiv indfaldsvinkel, og det sætter jeg stor pris på.

I sin fritid synger Susanne i Ballekoret, og har efterhånden gjort det i mange år. Som hun siger, bliver man glad af at synge.

Ja, og jeg bliver glad, når jeg bliver budt velkommen på museet af Susanne.

Grete Juhler

Jul på museet 2017

Museets gæster kunne i år opleve en alternativ ^H Jul-udstilling.

Foo: Jørn Froberg

Informationsgruppen står for Frivilliggruppens Nyhedsbreve. Redaktør/ansvar Jørn Froberg